

**Рішення спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії**

Спеціалізована вчена рада ДФ 08.820.014 Українського державного університету науки і технологій Міністерства освіти і науки України (м. Дніпро) прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки на підставі прилюдного захисту дисертації «Механізм забезпечення економічної безпеки підприємств транспорту в умовах фінансової нестабільності» за спеціальністю 051 Економіка 12 січня 2023 року.

Дехтяр Сергій Сергійович 1985 року народження, громадянин України, має вищу освіту: закінчив у 2007 році Дніпровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна за спеціальністю «Облік та аудит».

Працює директором товариства з обмеженою відповідальністю «Транспортна компанія ДСС», м. Дніпро з 2021р. по теперішній час.

Дисертацію виконано у Українському державному університеті науки і технологій.

Науковий керівник Бобиль Володимир Володимирович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри «Облік і оподаткування» Українського державного університету науки і технологій.

Здобувач має 18 наукових публікацій за темою дисертації, серед них:

Монографії:

1. Дехтяр С.С. «Алгоритм прийняття управлінських рішень на основі створеного механізму економічної безпеки» Колективна монографія «Інтегрований облік в ризик-орієнтованому управлінні підприємством» під загальною редакцією Бобиля В.В., Дніпро 2021р. Стр. 86-114

Праці, які опубліковані у фахових виданнях України:

2. Дехтяр С.С., Бобиль В.В. «Проблеми визначення категорії економічна безпека та взаємодія її суб'єктів». «Ефективна економіка». Випуск № 2/2020 року. Режим доступу: www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7678

3. Дехтяр С.С., Бобиль В.В. «Трансформація економічної безпеки промислових підприємств в умовах фінансової нестабільності». «Ефективна економіка». Випуск 7/2020р. Режим доступу: www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8076

4. Дехтяр С.С., Бобиль В.В. «Економічний розвиток промислових підприємств в умовах фінансової нестабільності: європейський досвід та українські реалії». «Ефективна економіка». Випуск № 4/2021 року. Режим доступу: www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8875/

5. Дехтяр С.С., Бобиль В.В. «Специфіка функціонування підприємств транспорту в умовах фінансової нестабільності». Журнал «Ефективна економіка». Випуск № 5/2022 року. Режим доступу: www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=10273

6. Дехтяр С.С. Бобиль В.В., «Забезпечення економічної безпеки транспортних підприємств в умовах фінансової нестабільності». Електронний журнал «Ефективна економіка». Випуск № 7/2022 року. Режим доступу: www.nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/147

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Дехтяр С.С. «Проблема визначення змісту категорії «Економічна безпека підприємства». Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасні технології менеджменту», 18-19 квітня 2019 року, м. Черкаси. Стр. 163-164

8. Дехтяр С.С. «Аналіз наукових підходів до визначення поняття «Економічна безпека підприємства». Всеукраїнська науково-практична конференція «Економічний розвиток в умовах провадження інформаційних технологій та систем управління», Київський університет ринкових відносин, 25 лютого 2019 року. Стр. 117-120.

9. Дехтяр С.С. «Формування індивідуальної концепції економічної безпеки підприємства». Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки», НМетАУ, Дніпро, 11-12 квітня 2019 року. Стр.

301-304.

10. Дехтяр С.С. «Макрофінансові загрози та економічна безпека підприємства». Всеукраїнська науково-практична конференція «Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики», Одеський національний економічний університет, 13-14 вересня 2019 року. Стр. 291-292.

11. Дехтяр С.С. «Вплив сучасних макрофінансових ризиків на формування економічної безпеки підприємства». Міжнародна науково-практична конференція «Сучасний стан та перспективи розвитку економіки, фінансів, обліку та права» м. Полтава, 19 листопада 2019 року. Стр. 22-25.

12. Дехтяр С.С. «Економічна безпека та дестабілізуючі чинники в діяльності підприємства». Міжнародна інтернет-конференція «Світ економічної науки», Випуск № 18, 28 листопада 2019 року. Режим доступу: www.economy-confer.com.ua/full-article/3241/.

13. Дехтяр С.С. «Взаємодія суб'єктів економічної безпеки» Міжнародна інтернет-конференція «Світ економічної науки», Випуск № 20, 20 лютого 2020 року. Режим доступу: www.economy-confer.com.ua/full-article/3346.

14. Дехтяр С.С. «Основні етапи процесу забезпечення економічної безпеки». Всеукраїнська наукова конференція "Перспективи розвитку фінансів, обліку та психології в умовах глобалізаційних процесів", 10 березня 2020 року, м. Чортків. Стр. 108-111.

15. Дехтяр С.С. «Вплив дестабілізуючих чинників на економічну безпеку» Міжнародна наукова конференція «Проблеми та перспективи розвитку залізничного транспорту» ДІТ, 23 квітня 2020 року, м. Дніпро. Стр. 10-15.

16. Дехтяр С.С. «Сучасні тенденції наукових поглядів стосовно категорії «економічної безпеки» Міжнародна інтернет-конференція «Світ економічної науки», Випуск № 23, травень 2020 року. Режим доступу: www.economy-confer.com.ua/full-article/3439/.

17. Дехтяр С.С. «Причини негативних тенденцій української промисловості». Міжнародна наукова інтернет-конференція «Інформаційне

суспільство», м. Тернопіль, 14 жовтня 2020 року. Стр. 24-28.

18. Дехтяр С.С. «Шляхи подолання кризових тенденцій української промисловості». Міжнародна інтернет-конференція «Світ економічної науки», Випуск № 29 від 25 лютого 2021 року. Режим доступу: www.economy-confer.com.ua/full-article/3562/.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

1. Чаркіна Тетяна Юріївна, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедру «Економіка і менеджмент» Українського державного університету науки і технологій.

Зауваження: зауважень не має

2. Меліхова Тетяна Олегівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри «Облік, аналіз, оподаткування та аудит» Запорізького національного університету

Зауваження:

- дисертаційне дослідження містить ретельний аналіз визначень категорії «економічна безпека» та підходів до її класифікації (стор.19-28). Разом з тим, автором не приділяється достатньої уваги визначенню дефініції економічної безпеки з урахуванням специфіки функціонування підприємств транспорту;

- в основному тексті дисертаційної роботи автором досить часто вживаються терміни «нестабільність», «фінансова нестабільність» та «криза». В цьому аспекті зауважимо, що здобувачем не конкретизовано змістовне наповнення цих понять, що ускладнює сприйняття висвітлених пропозицій щодо управління економічною безпекою в згаданих умовах;

- розкриваючи на стор. 105-120 Концептуально-методичні підходи та стратегічні аспекти удосконалення забезпечення економічної безпеки транспортних підприємств, автор наголошує на необхідності організаційного забезпечення та структуризації (стр 121). Виходячи із викладених тверджень не до кінця зрозуміло сутності цього напрямку вдосконалення процесу забезпечення економічної безпеки саме для транспортних підприємств;

- потребує додаткового роз'яснення положень розділу 1.3 «Вплив ризиків на механізм забезпечення економічної безпеки транспортного підприємств» та розділу 3.3 «Формування системи ризик-менеджменту для забезпечення економічної безпеки транспортних підприємств в умовах фінансової нестабільності». Вказані розділи на нашу думку мають різне теоретичне підґрунтя але за логікою дисертаційного дослідження повинні мати загальні риси та співвідноситися один з одним;

- потребує пояснення структура третього розділу дисертації. У підрозділі 3.1 автором наводиться концептуальна модель та запропонований механізм забезпечення економічної безпеки який є центральним результатом дисертаційного дослідження. А у розділах 3.2 та 3.3 розглядаються підсистеми вказаної моделі;

- у другому розділі роботи аналітичний матеріал та статистичні данні транспортної галузі на основі яких проводилися розрахунки мають загальний характер який не завжди і повністю висвітлює стан справ транспортного підприємства окремої галузі.

3. Матусевич Олексій Олександрович, кандидат економічних наук, доцент кафедри «Облік і оподаткування» Українського державного університету науки і технологій.

Зауваження:

- при розгляді впливу ризиків на механізм забезпечення економічної безпеки детально проаналізовані дестабілізуючі чинники, але не зазначено і не оцінено ступінь впливу кожного з них;

- для більш чіткого розуміння актуальності дослідження для умов сьогодення в розрахунках розділу 2 дисертаційної роботи вважаємо що було врахувати дані 2021 року;

- використання загальних статистичних даних не дає можливості більш повно та детально висвітлити ситуацію по окремим підгалузям транспорту;

- в розділі 2.2 роботи наголошено, що основою для вдосконалення

процесу оцінювання економічною безпекою має стати відповідне інформаційне забезпечення але не зазначено як саме повинно бути організовано цей процес;

- запропонований автором науково-методичний підхід до оцінювання рівня економічної безпеки транспортних підприємств складається аж із семи підсистем, що в певною мірою ускладнює розуміння сутності процесу оцінки.

4. Коваленко-Марченкова Євгенія Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри «Аналітичної економіки та менеджменту» Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Зауваження:

- в розділі 1.3 приділено увагу значну розгляду питання впливу ризиків на механізм забезпечення економічної безпеки транспортних підприємств. Але отримані в результаті цього аналізу висновки не мали продовження в практичній частині дослідження, внаслідок чого, складно оцінити їх місце у запропонованій моделі забезпечення економічної безпеки;

- в розділі 2 дисертаційного дослідження виявлено певні протиріччя на рівні теоретичного сприйняття методів визначення рівня економічної безпеки. Так, у розділі 2.1 спочатку зазначено, що інтегральний показник рівня економічної безпеки є не достатньо інформативним і фактично не може повноцінно відобразити інформацію про стан безпеки на підприємстві. Але вже у розділі 2.2 автором запропонований алгоритм розрахунку такого інтегрального показника і його результати;

- виявлена певна невідповідність теоретичних основ забезпечення економічної безпеки викладених у розділі 1.2 та запропонованих автором алгоритмів розробки стратегії забезпечення економічної безпеки транспортного підприємств. Так, спочатку автор зазначає що визначення «слабких місць» підприємства є одним з підготовчих етапів перед створення механізму економічної безпеки (стор.: 30). В результативній частини дослідження (розділ 3.1) автор пропонує алгоритм, що складається в основному із кроків направлених на виявлення, аналіз, діагностику дестабілізуючих чинників (стор 119). І далі, в розділі 3.3 автором наведено алгоритм формування системи

управління ризиками для забезпечення економічної безпеки транспортних підприємств в умовах фінансової нестабільності (стор. 145). Тобто, залишається дискусійним питання пріоритетності наведених шляхів досягнення достатнього рівня економічної безпеки;

- в запропонованих автором ідеях відсутні розрахунки витрат, пов'язаних із забезпеченням економічної безпеки транспортних підприємств. Таким чином складно оцінити ефективність запропонованих моделей в зв'язку з тим, що затрати на їх впровадження та підтримку процесу функціонування можуть бути великими і не рентабельними.

5. Марценюк Лариса Володимирівна, доктор економічних наук, професор кафедри «Економіка і менеджмент» Українського державного університету науки і технологій.

Зауваження:

- в розділі 2.1 автором запропонований науково - методичний підхід до оцінювання рівня економічної безпеки. Згідно наведеного підходу автором виділено сім функціональних складових у системі економічної безпеки транспортних підприємств та кожній із складових сформовано певну вагу в загальній сукупності на підставі специфіки їх діяльності. Але, в цьому напрямку роботи відсутнє обґрунтування та залишається відкритим питання правильності відображення та методики формування показників питомої ваги кожної складової;

- автором визначено, що вантажний залізничний транспорт має найбільшу питому вагу у транспортній галузі. Але в розрахунках рівня економічної безпеки транспортних підприємств, наведених у розділі 2.3 відсутнє підприємство залізничної галузі;

- при оцінюванні рівня економічної безпеки в розділі 2.2 автором виділено 7 складових економічної безпеки. В той же час в розділі 3.1 при формуванні концептуальної моделі механізму забезпечення економічної безпеки автором наводиться п'ять основних підсистем. Незважаючи на логічне викладення матеріалу та ідей автора, вважаємо що за логікою дослідження

розподіл та класифікація систем забезпечення економічної безпеки мають бути більш відповідними один одному.

Результати відкритого (онлайн) голосування:

«За» 5 членів ради.

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого (онлайн) голосування спеціалізована вчена рада ДФ 08.820.014 присуджує Дехтярю Сергію Сергійовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

Голова спеціалізованої
вченої ради

Маркіна І.О.
(підпис)

Рецензент

Марценюк Л.В.
(підпис)

Рецензент

Матусевич О. О.
(підпис)

Опонент

Меліхова Т. О.
(підпис)

Опонент

Коваленко-Марченкова С.В.
(підпис)